ECLI:LV:AT:2024:0722.A420170023.14.L
Lieta Nr. A420170023, SKA-668/2024
Administratīvo lietu departaments

**Latvijas Republikas Senāts**
**RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS**
Rīgā 2024.gada 22.jūlijā

[1] Senātā saņemta pieteicēja /pers. A/ (*/pers. A/*) kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 25.aprīļa spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicēja pieteikumu par Rīgas bāriņtiesas 2023.gada 7.marta lēmuma Nr. 1.3/429 un 2023.gada 31.augusta lēmuma Nr. 1.2/1620 atcelšanu, ar kuriem atļauta bērnu ārstēšana pie ārstes /pers. B/.

Apgabaltiesa atzina, ka atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 111.pantam, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 4.panta 5.punktam un 6.panta pirmajai daļai, kā arī Pacientu tiesību likuma 5. un 8.pantam bērniem ir tiesības saņemt veselības stāvoklim atbilstošu ārstniecību un izvēlēties ārstniecības iestādi. Tāpēc pieteicēja iebildumiem pret bērnu ārstēšanu ir jābūt nopietniem un balstītiem uz objektīviem faktiem, kas norādītu uz ārstniecības procesa neatbilstību bērnu interesēm. Turpretim pieteicēja argumenti ir subjektīvi, piemēram, ka bērniem nav nepieciešama ārstēšana saistībā ar vardarbības sekām, jo vardarbība no pieteicēja puses nav bijusi. Vienlaikus pieteicējs pamatoti norāda, ka par ārstniecības nepieciešamību izlemj ārstniecības persona. Izskatāmajā gadījumā ārstu konsīlijs ir secinājis, ka ārstniecības uzsākšana atbilst bērnu interesēm un ir nozīmīga bērnu veselības aizsardzībai. Nav arī konstatējami tādi apstākļi, kas liktu apšaubīt ārstes /pers. B/ slēdzienu par ārstniecības nepieciešamību bērniem. Pieteicēja arguments, ka minētā ārste sniedz psiholoģisko palīdzību bērniem, kā arī sazinās ar bērniem viņiem nesaprotamā (angļu) valodā, nav pamatots: ārste nesniedz bērniem psiholoģisko palīdzību, bet ir ieteikusi vērsties pie attiecīga speciālista, kā arī bērni saprot angļu valodu, jo izglītību iegūst tieši šajā valodā. Tāpēc bāriņtiesas lēmumi par ārstniecības atļaušanu pie ārstes ir pamatoti, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

[2] Pieteicējs kasācijas sūdzībā norāda, ka tāpēc, ka Rīgas bāriņtiesa nav pierādījusi, ka bērniem nepieciešama ārstēšana, apgabaltiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 150.panta pirmo daļu: iestādei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu iebildumu pamatojumu. Pieteicējs uzskata, ka tiesa akli paļaujas uz bērnu mātes norādītu ārstu, bet ārsts nepiedāvā neatkarīgu skatījumu. Bērniem nepieciešams pārbaudīt veselību pie neatkarīga speciālista, kuru piedāvā pieteicējs.

Senatoru kolēģija no apgabaltiesas sprieduma konstatē, ka tiesa ir pārbaudījusi argumentu par ārstniecības nepieciešamību bērniem. Tiesa konstatēja, ka ārstniecības nepieciešamība izriet no ārstu konsīlija atzinuma, kā arī to pašu norādījusi ārste /pers. B/. Tādējādi nav pamatots pieteicēja arguments, ka bāriņtiesa akli paļaujas uz bērnu mātes piedāvātu ārstu, jo ārstniecības nepieciešamība bērniem izriet arī no ārstu konsīlija slēdziena. Tādējādi lietā nav pārkāpta Administratīvā procesa likuma 150.panta pirmā daļa.

[3] Pieteicējs norāda, ka tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 150.panta ceturto daļu: ja administratīvā procesa dalībnieku iesniegtie pierādījumi nav pietiekami, tiesa tos savāc pēc savas iniciatīvas. Tiesa nepamatoti uzskata, ka pieteicēja norādes, ka bērnu māte vēlas pierādīt pieteicēja vardarbību pret bērniem, ir subjektīvi pieņēmumi. Tiesa nav pieprasījusi civillietas materiālus, lai noskaidrotu patiesību. Turklāt bāriņtiesa ir sniegusi pretrunīgus atzinumus par ārstēšanas nepieciešamību bērniem.

Senatoru kolēģija norāda, ka izskatāmajā administratīvajā lietā tiek lemts par bāriņtiesas lēmumu tiesiskumu, ar kuriem atļauta bērnu ārstēšana pie konkrēta ārsta. Tāpēc šā jautājuma izlemšanai tiesai nav nepieciešams pieprasīt materiālus no civillietas, kur tiek lemti citi ģimenes tiesību jautājumi, arī ja tie saistīti ar iespējamu vardarbību ģimenē. Ne bāriņtiesa ar pārsūdzētajiem lēmumiem, ne apgabaltiesa, šos bāriņtiesas lēmumus pārbaudot, nav savus argumentus balstījusi uz iespējamas vardarbības faktu. Tāpēc šim pieteicēja argumentam izskatāmajā lietā nav izšķirošas nozīmes. Kā minēts iepriekš, ārstu konsīlijs ir atzinis ārstniecības nepieciešamību bērniem, tāpēc tiesai nebija pamata apšaubīt šo pierādījumu.

Tāpat ar kasācijas sūdzības argumentu, ka ir pretrunīgi bāriņtiesas atzinumi par ārstēšanas nepieciešamību bērniem, kā arī norādēm par to, kāds ir bērnu psihoemocionālais stāvoklis un pie kuriem ārstiem bērni nebija jāārstē, pieteicējs vēlas panākt faktisko apstākļu noskaidrošanu un pierādījumu pārvērtēšanu lietā, lai Senāts izdara apgabaltiesas spriedumam pretējus secinājumus. Tomēr atbilstoši Administratīvā procesa likuma 325.pantam faktisko apstākļu noskaidrošana un pierādījumu pārvērtēšana nav kasācijas instances tiesas kompetencē.

[4] Tāpat, pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam, apgabaltiesa ir ņēmusi vērā, ka bērnu sarunvaloda ir franču valoda un poļu valoda. Vienlaikus tiesa ir konstatējusi, ka ārste ar bērniem sazinās angļu valodā un ar bērniem kontakts ir nodibināts. Tiesa ir konstatējusi, ka, tā kā bērni izglītību iegūst angļu valodā, viņiem šī valoda ir saprotama. Tāpēc nav saskatāmi šķēršļi, kāpēc ārsts ar bērniem nevarētu sazināties arī angļu valodā. Tas nozīmē, ka bērnu efektīvs ārstniecības process nav apdraudēts.

Ievērojot minēto, nepamatots ir arī pieteicēja viedoklis, ka tāpēc tiesa ir pārkāpusi Pacientu tiesību likuma 14.panta pirmo daļu: ja nepilngadīga pacienta likumiskais pārstāvis atsakās dot savu piekrišanu ārstniecības uzsākšanai vai likumiskie pārstāvji nespēj vienoties par ārstniecības uzsākšanu, vai ārstam nav zināma nepilngadīgā pacienta likumisko pārstāvju atrašanās vieta, bet viņš uzskata, ka ārstniecības uzsākšana ir šā pacienta interesēs, atļauju ārstniecībai, pamatojoties uz ārsta motivētu iesniegumu, triju darbdienu laikā pēc šā ārsta motivēta iesnieguma saņemšanas var dot bāriņtiesa. Pieteicējs uzskata, ka, lemjot par divu bērnu, kuri ir ārzemnieki, veselības stāvokli, tiesa ir bijusi pasīva un akceptējusi bērnu mātes nelikumīgas darbības. Senatoru kolēģija no apgabaltiesas sprieduma izdara citus secinājumus: tiesa ir izvērtējusi pierādījumus lietā, kas norāda uz to, ka ārstniecība bērniem ir nepieciešama. Tādējādi tiesa nav bijusi pasīva un nav akceptējusi bērnu mātes nelikumīgas darbības, bet spriedumu pamatojusi ar pierādījumiem lietā. Tādējādi arī šis kasācijas sūdzības arguments nav pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[5] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu, kā arī kasācijas tiesvedībai nav nozīmes judikatūras veidošanā. Līdz ar to kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

**nolēma**

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /pers. A/ (*/pers. A/*) kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 25.aprīļa spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L. Slica Senatore D. Makarova Senators J. Pleps